

VIC rapportage Q3 2022

Team: Strategie, Control en Financiën

Opgesteld door: Sofie Mani

d.d. 27 september 2022

Inleiding

In deze rapportage geven wij de constatering van de VIC-werkzaamheden¹ uitgevoerd door Interne Audit uit over de periode juli tm medio september 2022 weer. Ook wordt ingegaan op de status van de opvolging van eerdere bevindingen van interne audit en de accountant.

De afgelopen maanden heeft interne audit met de uitvoering van de VIC gekeken of de procesbeschrijvingen nog actueel zijn en of de beheersmaatregelen zoals afgesproken in de procesbeschrijving zijn uitgevoerd. Op dit moment zijn wij nog druk bezig met de puntjes op de i te zetten van de verbijzonderde interne controle zodat de accountant een degelijk controledossier krijgt als ze eind oktober starten met de interim controle².

Bevindingen

Ons eerste beeld is dat er door de medewerkers in de eerste lijn³ geen ruimte is gemaakt voor de uitvoering van verbeterstappen. Procesbeschrijvingen zijn niet geactualiseerd, uitgevoerde stappen in de interne beheersing worden niet zichtbaar vastgelegd zodat niet vastgesteld kan worden dat de maatregel is uitgevoerd. Bevindingen zijn niet opgevolgd. Veel is bij het oude gebleven.

Het is niet dat de mensen niet willen verbeteren maar de tijd en ruimte om te verbeteren is er niet. Zoals bekend heeft de gehele organisatie te maken met een capaciteitsprobleem.

Gevolgen bevindingen

Vanuit interne audit kijken wij met name naar wat de impact van deze problematiek is op de rechtmatigheidsverantwoording en de controleverklaring van de accountant.

Om een rechtmatigheidsverantwoording af te kunnen geven en betrouwbaar de rechtmatigheidsfout weer te kunnen geven zijn interne controle werkzaamheden noodzaak. Het doel was om de processen te verbeteren, zodat het risico op fouten wordt verminderd en de interne controle slim en efficiënt kan worden uitgevoerd door de kwaliteitsmedewerkers in de eerste lijn. Doordat deze stap niet is gezet, zullen er nog veel interne controlestappen moeten worden gezet achteraf, als de

¹ Verbijzonderde interne controle

² De uitkomsten van de (verbijzonderde) interne controle werkzaamheden worden door de accountant gebruikt voor hun controle.

³ Zie bijlage: three lines of defence model

gegevens in de administratie staan. Dit is een zeer tijdrovende controle. Voordeel is dat deze gegevensgerichte controle wel makkelijker is dan de systeemgerichte controle op de uitvoering van de beheersmaatregelen.

De accountant voert in oktober de interim controle uit. Bij deze controle kijkt de accountant naar de processen om hun controlesystematiek voor de jaarrekening controle 2022 in het voorjaar te kunnen bepalen. Zoals ook voor de rechtmatigheidsverantwoording geldt. Hoe meer risico's, hoe meer controles er moeten worden uitgevoerd om de accountant voldoende zekerheid te geven bij het afgeven van hun controleverklaring. Dit vraagt ook veel tijd van de organisatie.

Het eindproduct van de interim controle is de management letter van de accountant. In de management letter geeft de accountant aanbevelingen over de bedrijfsvoering en de administratieve organisatie. De verwachting is dat de accountant veel aanbevelingen van vorig jaar zal herhalen.

Er zijn geen bevindingen die niet voor de jaarrekeningcontrole van de accountant kunnen worden opgelost. Dit vraagt wel veel tijd in de voorbereiding van de jaarrekeningcontrole van de organisatie. In de tussentijd moet de winkel ook open blijven. Hier zit een uitdaging.

Gevolgen voor de rechtmatigheidsverantwoording 2023

Interne audit zal voor de uitvoering van de verbijzonderde interne controle in overleg gaan met de accountant om een zo efficiënt mogelijke controleaanpak te kunnen vaststellen, rekening houdend met het feit dat er nagenoeg niet kan worden gesteund op de interne beheersmaatregelen. Dit houdt in dat we van ons oorspronkelijke plan af moeten wijken van systeemgericht controleren naar veel gegevensgerichte controlewerkzaamheden. Over 2023 kan het college nog steeds een rechtmatigheidsverantwoording afgeven alleen niet op de doelmatige manier zoals wij voor ogen hadden

Bevindingen interne audit vanuit de VIC

Zoals hier boven beschreven zijn de controlewerkzaamheden nog niet geheel afgerond. Wel hebben wij voldoende zekerheid om een eerste beeld te kunnen schetsen. Mogelijk veranderen de uitkomsten uit de steekproeven nog. De volgende VIC-rapportage zal ingaan op de detailbevindingen.

Lichtpunten

- Het debiteuren-proces wordt op dit moment in zijn geheel geactualiseerd. Hierbij wordt niet alleen naar de rechtmatigheid gekeken maar gaat het om doelmatigheid en doeltreffendheid. Het knelpunt dat niet alle potentiële opbrengsten worden gefactureerd, wordt nu verholpen.
- Het team financiële administratie is gestart met het uitvoeren van maandcontroles en heeft gelijk de eerste verbeteringen in dit proces in doorgevoerd. Doordat de focus is gelegd op het direct verbeteren van het proces, zijn er helaas nog geen uitkomsten van de maandcontroles bekend.
- De kwaliteitsmedewerkers van de processen jeugd en WMO van sociaal domein blijven het proces continu verbeteren naar aanleiding van de actuele situatie.
- Het dashboard van inkoop en aanbestedingen is vernieuwd zodat deze de juiste gegevens bevat en er geen handmatige handelingen meer nodig zijn om het controlebestand op te stellen. De controle in de vorm van de spendanalyse wordt nu twee keer per jaar over alle inkoopcontracten die de Europese aanbestedingsgrens raken uitgevoerd. Uit de eerste analyses zijn geen signalen dat er rechtmatigheidsfouten zijn gemaakt.⁴
- De eerste lijn is bezig met het uitvoeren van de interne controlewerkzaamheden op basis van de steekproeven van de accountant. Er zijn nog geen bevindingen geconstateerd die impact kunnen hebben op de controleverklaring van de accountant.⁵
- In Q4 2022 wordt een IT-audit uitgevoerd op de relevante financiële systemen (K2F, Vris, ADP en Cumulus)
- De gesprekken met Fermwerk lopen. Om de juistheid en volledigheid aan te kunnen tonen is Ferm Werk gevraagd de eindafrekening op te nemen in de jaarrekening van Ferm Werk. De tijdplanning is hierbij ook onderwerp van gesprek

Aandachtspunten

- Het proces van het monitoren van de begrotingswijzigingen ligt stil (medio september is een externe medewerker gestart die dit proces vlot gaat trekken)
- Memoriaal boekingen moeten via een daarvoor opgesteld formulier worden ingediend. Met het invullen van dit formulier worden alle relevante controlestappen zichtbaar uitgevoerd. Er wordt geen gebruik gemaakt van dit formulier.
- Het Treasurystatuut is nog niet geactualiseerd. Voor de gemeente Oudewater is geen Treasurystatuut opgesteld.
- Het proces van het monitoren van de specifieke uitkeringen ligt stil (medio september is een externe medewerker gestart die dit proces vlot gaat trekken)
- De position papers die de opzet van de voorzieningen bepalen, zijn (nog) niet geactualiseerd.
- Bij het merendeel van de processen worden de uitgevoerde beheersmaatregelen niet (voldoende) vastgelegd.

⁴ Er heeft nog geen review door audit plaatsgevonden.

⁵ Er heeft nog geen review door audit plaatsgevonden.

Status van de opvolging van de bevindingen van de accountant en interne audit

Het algemeen beeld is dat door capaciteitsproblemen niet de verbeterstappen zijn gezet die nodig zijn om de bevindingen weg te nemen. Positieve punten zijn de voortgang die is gemaakt de het inrichten van de verplichtingenadministratie en de uitvoering van een IT-audit in Q4 over de relevante financiële systemen. Ook is het een mooie stap vooruit is dat de beheerplannen zijn geactualiseerd en met de kadernota zijn extra middelen aangevraagd om een sluitende onderhoudsbegroting te kunnen borgen

Legenda:

	afgerond
	onderhanden met passende acties
	nog op te pakken

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
Uitvoeren frauderisico-analyse en verbinden met VIC	ML19/ ML 21	Met een (actuele) frauderisicoanalyse kunt u frauderisico's monitoren en periodiek evalueren of beheersmaatregelen nog voldoende effectief zijn om frauderisico's te verlagen naar een acceptabel en door u geaccepteerd niveau te verlagen. Ambtelijk is vastgesteld dat de frauderisicoanalyse nog actueel is. Deze is niet gedeeld met auditcie of raad.	Actualiseer de frauderisicoanalyse regelmatig en bespreek deze met de auditcie. Doe dit bv. opnieuw vanuit een gemeente brede frauderisico-discussie zoals die enige jaren geleden heeft plaatsgevonden. Workshops met de organisatie zijn een goede aanvieligroute. Het nog meer uitvoeren van de IC-werkzaamheden gedurende het jaar is van belang om tijdig te kunnen reageren op evt. bevindingen en om de IC-werkzaamheden te laten blijven aansluiten op de onderkende frauderisico's.	De frauderisicoanalyse is de verantwoordelijkheid van de pijler beleid van het team Strategie, Financiën en Controle. De frauderisicoanalyse is begin 2021 opgesteld dus nog redelijk actueel. De medewerkers van de pijler beleid hebben de afgelopen tijd andere prioriteiten moeten stellen zoals GRIP, corona, bestuursopdrachten het directieplan etc. Zodra de actualiteiten het toestaan, wordt de frauderisicoanalyse weer geactualiseerd.	Wegens capaciteitsproblemen is dit nog niet gerealiseerd
Verplichting en-administratie	ML 19	Door ontbreken van een integrale verplichtingenadministratie is de volledigheid van de lasten niet gewaarborgd. Met een	Voor jaarrekening 2019: verplichtingen volledig in beeld brengen. Wij adviseren om hierbij diverse invalshoeken als controlemiddel te gebruiken, zoals	In Q4 2020 heeft een gezamenlijk overleg plaatsgevonden met de afdelingen financiën en inkoop om de	De pilotfase is afgerond en er is positief gereageerd om de inkoopmodule in gebruik te gaan nemen. Er zijn echter wel kaders

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		verplichtingen administratie heeft u meer grip op juiste en volledige toerekening van lasten aan de juiste periode en heeft u in opzet een beheersmaatregel voor ondersteuning om tot een juiste aanbestedingsvorm te komen. Dit laatste betekent dan dat uw toets op de rechtmatigheid van de aanbestedingen achteraf minder ingrijpend hoeft te zijn en u aan de voorkant meer zekerheid inregelt.	minimaal het uitvoeren van een voortgezette controle tot datum van jaarrekeningcontrole vanuit ontvangen facturen in 2020 en verrichte betalingen in 2020, een inventarisatie van (langlopende) verplichtingen aan de hand van contracten en overeenkomsten én uw bevindingen vanuit de (voortgezette) controle van vorig boekjaar. Wij adviseren u verder te onderzoeken op welke wijze u gemeente breed een verplichtingen administratie kunt implementeren en welke maatregelen nodig zijn om de volledigheid ervan te waarborgen.	mogelijkheden van een al bestaande inkoopmodule waarin een verplichtingenadministratie is opgenomen toe te passen. Als opvolging hierop hebben wij een demonstratie van een andere gemeente gekregen over hun ervaringen met de inkoopmodule. De aanwezige waren enthousiast over de inkoopmodule. De indruk is dat de budgethouders, financiën en inkoop i.h.k.v. de aanbestedingen hier profijt van kunnen hebben. Vooralsnog liggen we op koers om de inkoopmodule aan te schaffen.	noodzakelijk om de inkoopmodule goed in te zetten. De randvoorwaarden van de kaders worden nu, Q3 2022, opgesteld en besproken met de pilotafdeling. Eind oktober 2022 zal er een demo gegeven worden in het TMO zodat andere afdelingen ook zicht krijgen op de inkoopmodule en wat het voor hun gaat toevoegen. Doelstelling is dat de pilotafdeling per 1-1-2023 gebruik maakt van de inkoopmodule en de rest van de organisatie gefaseerd in 2023 over gaat op de inkoopmodule.
Beleid prestatie levering	ML19 VIC-Q3-Q4'21 ML 21	I.h.k.v. de prestatielevering (wordt uitsluitend betaald voor geleverde goederen en diensten) steunt Woerden op de digitale workflow (K2F). In te beperkte mate wordt gebruikgemaakt om in het systeem een toelichting of (een verwijzing naar) ondersteunende documentatie op te nemen. Daardoor moet de prestatielevering achteraf worden vastgesteld en dat is lastig(er).	Wij adviseren u met klem om te onderzoeken of het zinvol is om documentatie m.b.t. prestatielevering bij de factuur op te nemen in K2F. Daarmee versterkt u de (zichtbare) interne controle op de rechtmatigheid van de betaling. Ook adviseren we u om te onderzoeken of, o.b.v. uw risico-inschatting, het zinvol is uw beleid hieromtrent te heroverwegen of op te stellen. Een meer risicogerichte benadering rond de verplichte vastlegging van documentatie voor prestatielevering kan relevanter	In Q4 2020 wordt het beleid rondom prestatielevering opgesteld waarin in overweging wordt genomen om de documentatie op te nemen in Key2. Bij het opstellen van het beleid wordt gebruik gemaakt van de notitie van de commissie BADO. Middels cursussen voor budgethouders wordt gewaarborgd dat ieder overeenkomstig het beleid kan werken vanaf 2021. Ook hier kan de inkoopmodule een positieve rol gaan spelen.	Het opstellen van het beleid bij prestatielevering is de verantwoordelijkheid van de pijler beleid van het team Strategie, Financiën en Control. Momenteel is een stagiair vanuit een afstudeeropdracht bezig met dit beleid. In december 2022 is het afgerond.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
			en effectiever zijn. Er moeten dan wel duidelijke richtlijnen worden opgesteld en gecommuniceerd.		
IT-omgeving	ML 19 / ML 20 VIC-rapportage Q3-Q4'21	U beschikt nog niet over een rapportage van een IT-auditor waarmee aangetoond kan worden dat uw geautomatiseerde gegevensverwerking voldoet aan de eraan te stellen eisen in het kader van de interne en externe controle. Ga na of het mogelijk is om single sign-on toe te passen op de applicaties die financiële rechtmatigheid raken. Dit zorgt ervoor dat het aantal gebruikersnamen en wachtwoorden dat een medewerker moet onthouden sterk verminderd wordt. Van de vele systemen waarvan wij gebruik maken in de financiële processen zoals VriS, Cumulus, Join, het dashboard van inkoop is onbekend of we hier volledig op kunnen steunen. Uit de VIC-gesprekken met de medewerkers uit de lijn blijkt dat er nog kinderziektes zijn. Ook van systemen zoals Pauw die door meerdere gemeentes wordt gebruikt in het proces Algemene uitkeringen is niet vastgesteld of deze	Zorg dragen dat we in 2022 wel alle, voor de financiële processen relevante IT-systemen, de applicatie controleseen rol kunnen geven in het traject van de ISAE verklaring. Awareness op het gebied van informatieveiligheid waaronder de betrouwbaarheid van informatie.	- In 2020 doen we onderzoek op de IT General Controls, type 1 (opzet en bestaan, eerste helft 2020) en type 2 (werking, 2e helft 2021). - Daarnaast werken we aan overzicht van alle processen binnen de reikwijdte van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en hoe de IT daar ingezet wordt. Hierbij is het belangrijk niet alleen binnenshuis te kijken maar ook naar de verantwoordelijkheden binnen samenwerkingsverbanden en verbonden partijen, en bij het gebruik van websites en SaaS-oplossingen. We willen bij alle samenwerkingen en aanschaf van nieuwe IT meer aan de voorkant kunnen sturen op informatieveiligheid en privacy. Ook dit is onderdeel van het project 'In Control'. T.a.v. Single sign-on: Applicatiebeheerders zijn	In Q4 2022 zal een IT-audit worden uitgevoerd op de meest relevante financiële applicaties. Wekelijks wordt een mail gestuurd naar alle medewerkers van de organisatie met een casus over informatieveiligheid.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		betrouwbaar is. De scope van de ISAE 3402-betreft alleen de general IT-controles en niet de geautomatiseerde controles in de applicatie		op dit moment bezig met de inrichting hiervan	
Factuurverwerking - geen functiescheiding bij accorderen facturen	ML 19	In de huidige werkwijze tekent een administratief medewerker af voor de administratieve verwerking van de factuur en een andere medewerker tekent de factuur af voor "akkoord belasting budget" én voor "akkoord levering". Omdat het akkoord op de belasting van het budget en het akkoord levering in één hand liggen bestaat het risico dat er facturen worden goedgekeurd, terwijl geen sprake is geweest van daadwerkelijke levering. Het belang van het achteraf onafhankelijk vaststellen dat de prestatie geleverd is, wordt hierdoor des te belangrijker.	Wij adviseren u om functiescheiding aan te brengen tussen deze controleacties en dit te formaliseren in uw beleid (budgethoudersregeling).	In Q1 2021 zal invulling worden gegeven aan dit advies.	De verantwoordelijk medewerker in de lijn tekent voor prestatie en de budgethouder voor budget. Hiermee is functiescheiding gerealiseerd
Inkomende subsidies	ML 19 VIC Q3- Q4'21	Uw centrale registratie van inkomende subsidies waarover verantwoording moet worden afgelegd wordt niet gecheckt met openbare bronnen, en is daardoor mogelijk niet volledig. Daardoor onvoldoende inzicht in de voortgang van de projecten en onvoldoende in staat om deugdelijk verantwoording af te leggen. Risico dat u subsidies misloopt	Wij adviseren u om tussentijds de projecten te beoordelen en een zichtbare interne controle te laten uitvoeren op de subsidiabele kosten, door per project een controlelijst op te stellen en de belangrijkste controlepunten te benoemen en te documenteren. Daarnaast adviseren wij u om project-administraties op de subsidietoekenningen te laten	Naar aanleiding van de ML punten uit 2019 is het proces voor de inkomende subsidies aangepast. Twee keer per jaar checkt de subsidiecoördinator het subsidieregister van de provincie (en indien aanwezig ook andere registers) en koppelt zijn bevindingen terug aan de interne opdrachtgever.	Wegens capaciteitsproblemen is dit nog niet gerealiseerd

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		of moet terugbetalen (bv. de provincie heeft strakker sanctiebeleid aangekondigd).	aansluiten en te sturen op de subsidievoorwaarden. De businesscontrollers moeten in de maandgespreken van de inkomende subsidies een vast onderdeel van de agenda maken, zodat opgehaald wordt wat er speelt m.b.t. subsidieaanvragen.	Tijdens het verloop van het project informeert de subsidiecoördinator periodiek bij de beleidsmedewerker/projectleider hoe het traject verloopt en of er aandachtspunten zijn t.a.v. de subsidie(verantwoording). De subsidiecoördinator gaat: - Elke zes maanden een uitvraag doen naar de gemaakte kosten in geval van verantwoordingen waar gemaakte kosten moeten worden opgevoerd. - Elke zes maanden een uitvraag doen naar de gemaakte kosten in geval van verantwoordingen waar een controleverklaring moet worden overgelegd. En zal beoordelen of deze voldoen aan de subsidievoorwaarden.	
Beheerplannen tbv onderhoudsvoorziening	ML 19	Uw gemeente heeft (buiten de bestemmings-reserve gem.vastgoed) geen (egalitatie-) voorzieningen voor groot onderhoud aan andere kapitaalgoederen (wegen, kunstwerken, riolering etc). De cie BBV is van mening	Wij adviseren u in 2020 te zorgen voor volledig geactualiseerde onderhoudsplannen voor civiele werken en gebouwen als onderbouwing voor mogelijk in 2020 te vormen onderhoudsvoorziening, inclusief de daarbij behorende financiële vertaling.	De geactualiseerde meerjarenonderhoudsplannen worden uiterlijk eind Q1 2021 opgeleverd, waarna deze t.b.v. vaststelling in het college worden gebracht gedurende de maand april	De beheerplannen zijn geactualiseerd en met de kadernota zijn extra middelen aangevraagd om een sluitende onderhoudsbegroting te kunnen borgen. De onderhoudsramingen en

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		dat, als actuele beheerplannen ontbreken, (...) niet wordt voldaan aan de vereisten om een voorziening voor groot onderhoud te vormen. In ons accountantsverslag 2018 hebben wij u geadviseerd om beheerplannen op te stellen c.q. te actualiseren die voldoen aan de vereisten van het BBV.	Andere optie is dat de Raad op basis van een voorstel van het college besluit de lasten voor groot onderhoud jaarlijks t.l.v. de exploitatie te brengen. Dan is een onderhoudsvoorziening niet aan de orde. Ook dan vinden wij het wel van groot belang dat u beschikt over actuele onderhoudsplannen. Daarmee krijgt u inzicht in de (financiële) risico's in het uit te voeren groot onderhoud en of het jaarlijks beschikbaar gestelde budget voldoende is. Dit is van belang om een goede beoordeling van uw vermogenspositie te kunnen geven en voor een goede planning van het onderhoud.	2021. Met het vaststellen van de geactualiseerde beheersplannen door het college wordt conform de BBV een, met actuele beheersplannen onderbouwde, onderhoudsvoorziening gevormd in begrotingsjaar 2022.	extra middelen zijn opgenomen in de programmabegroting 2023-2026. Eind Q4 van dit jaar verwachten we het geactualiseerde MJOP door de raad te laten vaststellen en een onderhoudsvoorziening te kunnen vormen.
WPG audit	ML 20	In 2021 dient een externe privacy audit te worden uitgevoerd door EDP auditor op gebruik gegevens die vallen onder de Wet Politie gegevens	Uitvoeren audit	In 2021 zal op 2 domeinen een audit worden uitgevoerd	De WPG audit is een vast item in de auditplanning
Verantwoording FermWerk 2021	ML21	In de afgelopen jaren is de verantwoording en controle van de uitkeringskosten en daarmee samenhangende baten, de afrekening van uitvoeringskosten en presentatie en waardering van vorderingen die samenhangen met de verstrekking van bijstand in uw jaarrekening moeizaam verlopen. Voor de jaarrekening 2021 geven wij u de volgende aandachtspunten mee:	Voor de jaarrekening 2021 van uw gemeente adviseren wij u: ▪ Na te gaan (en te documenteren) wat de effecten zijn van de verantwoording van de mutatie in de voorziening dubieuze debiteuren onder de uitvoeringskosten in de afrekening 2020 van FermWerk in relatie tot de verantwoording van de uitkeringsgerelateerde baten en lasten in uw SiSa-bijlage 2021; ▪ Zichtbaar vast te stellen dat de	De accountant geeft aan dat het proces de afgelopen jaren moeizaam is verlopen en geeft suggesties ter verbetering. De aanbevelingen van de accountant zullen worden opgevolgd. Met Ferm Werk worden tijdig afspraken gemaakt over de tijdige aanlevering van hun jaarrekening 2021. Wij zijn in dit proces	We zijn hierover reeds met Ferm Werk in gesprek. Om de juistheid en volledigheid aan te kunnen tonen is Ferm Werk gevraagd de eindafrekening op te nemen in de jaarrekening van Ferm Werk. De tijdplanning is hierbij ook onderwerp van gesprek.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		Tijdigheid verantwoording FermWerk essentieel Afrekening FermWerk	afrekening 2021 van FermWerk aansluit op de SiSa-bijlage 2021 van FermWerk, zodat u zeker weet dat u de baten en lasten op een juiste wijze verantwoord in uw administratie en jaarrekening; ▪ Zichtbaar vast te stellen en te documenteren dat de afrekening 2021 van FermWerk juist en volledig in uw administratie en jaarrekening verwerkt (classificatie) is.	afhankelijk van Ferm Werk waardoor wij op dit punt geen garantie kunnen afgeven De controles bij afrekening van Ferm Werk worden door Ferm werk zelf zichtbaar uitgevoerd waaronder de aansluiting tussen de Sisa bijlage van Ferm Werk en de jaarrekening. Wij zijn op dit punt in overleg met Ferm Werk.	
Evalueer de onderbouwingen voor de mutaties in de tariefsegalisatievoorzieningen.	AV 20 ML21	Voor het bepalen van de lasten bestaan regels en jurisprudentie over welke kosten mogen worden toegerekend. Daarbij gaat hij bijvoorbeeld om de toerekening van BTW en een deel van het reinigen van kolken. Bij uw gemeente valt op dat de kosten van het innen van de heffing en kwijtschelden niet als lasten worden meegenomen, terwijl er in uw financiële verordening wel richtlijnen voor opgenomen zijn. Daardoor blijft er meer in de voorziening als “beklemd” opgenomen dan strikt verplicht zou zijn. Feitelijk is dit een extra bijdrage vanuit de algemene middelen aan de riolering- en afvalstoffenlasten. Daarnaast wordt er voor	Wij adviseren u daarom de methodiek en onderbouwing van de aan de beide voorziening toegekende lasten dit jaar te herzien.	In de begroting 2022 is bij de tariefbepaling van de rioolheffing en afvalstoffenheffing rekening gehouden met kwijtscheldingen, BTW, baggerkosten en straatreiniging. Dit conform de bepalingen in de financiële verordening en de afspraken in de strategische heroriëntatie. In Q2 2022 zullen wij de methodiek voor de bepaling van de overhead en de interne doorbelasting opnieuw beoordelen. In de jaarrekening 2022 worden de tariefsegalisatievoorziening en volgens de methodiek die in Q2 2022 is bepaald weergegeven.	Door personele omstandigheden is de methodiek nog niet opnieuw beoordeeld. Wij streven ernaar dit wel vóór de jaarrekening 2022 uit te voeren.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		overhead al jaren een bedrag toegerekend aan de lasten dat gebaseerd is op de begroting. Daarbij is niet goed de relatie naar de werkelijke overheadlasten te maken, waardoor niet zeker is of het juiste bedrag aan de lasten wordt toegerekend.			
Inrichten organisatie (Three lines of defence)	ML21 VIC-21	De ontwikkeling van de organisatie moet gaan bijdragen aan procesverbeteringen en de invulling van rollen en taken in de 1e en 2e lijn. Deze doorontwikkeling gaat minder snel dan gewenst. Daarnaast is er nog onvoldoende basiskennis voor verslaglegging in de organisatie.	Verbeteren van het samenspel tussen de 1e, 2e en 3e lijn. Actueel houden van de procesbeschrijvingen. Inzetten van kwaliteitsmedewerkers in de eerste lijn die verantwoordelijk zijn voor een adequate uitvoering van het proces en de interne controle uitvoeren. Prioriteit stellen bij het optimaliseren van het three lines of defence model en laat de VIC niet verzanden naar de werkzaamheden van de eerste en tweede lijn. Betrek business controllers en de teammanagers actief bij de constatering uit de interne controle waaronder de constatering van inkoop door de kwaliteitsmedewerkers. Verminder het aantal budgethouders	De accountant geeft aan dat de kwaliteitsverbetering ten aanzien van de interne controle in de organisatie is opgepakt maar dat dit nog tijd nodig heeft omdat er cultuurelementen zijn en de basiskennis nog niet overal aanwezig is. Belangrijke stappen die de accountant hier noemt zijn onder andere verdere professionalisering van de interne controle en de taak- en rolverdeling tussen de 1e, 2e en 3e lijn. De accountant geeft aan dat in 2020 is geprobeerd te werken volgens een nieuwe aanpak. Bij deze nieuwe aanpak ligt de interne controle in de lijn waardoor de VIC zich kan focussen op hun derdelijns werkzaamheden zoals de review van de interne controle. Dit is wettelijk voor	In tegenstelling tot eerdere jaren is audit in het voorjaar al gestart met de gesprekken ten behoeve van de VIC. Dit draagt bij aan de bewustwording van de kwaliteitsmedewerkers. Door capaciteitsproblemen hebben de kwaliteitsmedewerkers veelal geen verbeterlagen kunnen maken. Zo zijn de interne controles op de investeringen niet maandelijks uitgevoerd maar vindt dit voor het afsluiten van het boekjaar plaats.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
			Stel een allround subsidiecoördinator in voor de te verstrekken subsidies door de gehele gemeente. Bij voorkeur vanuit sociaal domein omdat daar de meeste subsidies vandaan komen.	de organisatie. Het uitvoeren van de interne controle wordt nog onderschat wat vertraging heeft opgeleverd. Ook worden interne controles onvoldoende navolgbaar vastgelegd. Zoals de accountant ook omschrijft vraagt dit om coaching. De VIC-medewerkers zullen gedurende 2022 de kwaliteitsmedewerkers hierin coachen zodat aan het einde van het jaar de controlewerkzaamheden op adequate wijze zijn uitgevoerd en vastgelegd zodat de rechtmatigheidsverantwoording door het college kan worden afgegeven over 2022. Wat vooral merkbaar is, is dat vanuit bevindingen uit de interne controle snel verbeterpunten worden opgepakt. De controles op investeringen worden nu bijvoorbeeld maandelijks uitgevoerd. De tussentijdse afsluitingen voor de aansluitingen tussen financiële administratie en subadministratie zijn al in de planning voor 2022 opgenomen zodat ze vaker	

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
				worden uitgevoerd i.p.v. eens per jaar.	
ITGC	ML 21 VIC 21	Een effectieve werking van de ITGC is een belangrijke voorwaarde om te kunnen steunen op functiescheidingen en autorisaties binnen IT-systemen en is daarmee van belang in het kader van de omslag die u wilt maken bij uw VIC van gegevensgericht naar systeemgericht. Zonder de beoordeling van de ITGC kan in feite geen conclusie worden getrokken of de functiescheidingen en autorisaties juist zijn gewaarborgd binnen de IT-systemen. Bewust zijn van de betrouwbaarheid van informatie uit de systemen heeft een boost nodig	De beoordeling van de ITGC op te nemen in de jaarlijkse scope van de VIC	De meest belangrijke applicatie is K2F. Deze audit wordt na het jaarrekening traject opgepakt	De meest belangrijke applicatie is K2F. Deze audit wordt in het najaar opgepakt. hierbij wordt ook de relatie gelegd met de VIC-werkzaamheden. De scope van de ISAE 3402 type 2 over 2022 zal de volgende systemen met de relevante application controls bevatten: • Key 2 Finance (financiële administratie) • Cumulus (Jeugdwet en uitkeringen WMO) • Vris (Plaatselijke belastingen en heffingen) • ADP (Salarissen)
Aansluiting en subadministraties	VIC-Q3-Q4'21 ML 21	Bij een aantal processen wordt door de organisatie niet zichtbaar tussentijds een aansluiting vastgesteld tussen de subadministratie en de financiële administratie. Dit speelt zich af bij de processen omgevingsvergunningen, lonen en salarissen en lokale heffingen (OZB, rioolheffing, afvalstoffenheffing).	Tussentijds (maandelijks of per kwartaal, afhankelijk van het aantal mutaties) deze aansluiting zichtbaar vast te stellen en eventuele verschillen te verklaren. Voer de periodeafsluitingen uit overeenkomstig de afspraken zoals opgenomen in het werkbestand maandafsluitingen.	Net als eerdere jaren worden aan het eind van het boekjaar, alle aansluitingen tussen de financiële administratie en de sub administraties gemaakt. In principe verloopt dat goed en heeft de accountant geen bevindingen op dit punt. In 2022 zullen de aansluitingen gedurende het jaar worden uitgevoerd.	Minimaal per jaareinde worden de aansluitingen uitgevoerd. Idealiter wordt dit ook tijdens de maandcontroles uitgevoerd. In de zomer van 2022 is gestart met het uitvoeren van maandcontroles. Op dit moment wordt nog bepaald wat een efficiënte wijze van uitvoeren van deze controles is. Wegens capaciteitsproblemen gaat deze start moeizaam.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
				Dit zorgt ervoor dat verschillen eerder worden geconstateerd en gelijk kunnen worden geanalyseerd. Nu is het nog zo dat deze werkzaamheden bij de afsluiting van het boekjaar worden uitgevoerd terwijl dit al een drukke periode is. Het eerder en vaker uitvoering van deze aansluiting voorkomt eventuele tijdrovende verrassingen achteraf, in een periode waarin de tijd al beperkt is.	
Verbonden Partijen	VIC Q3- Q4'21 ML21	Er wordt niet zichtbaar vastgesteld of een verbonden partij het afgesproken bedrag factureert.	Zichtbare aansluiting van de financiële administratie op de vastgestelde jaarrekening (of begroting of andere financiële rapportage) van de verbonden partij.	De accountant geeft aan dat er op dit moment geen goed beeld is of de verbonden partij het afgesproken bedrag factureert. Dit is op te lossen door deze aan te sluiten met de (vastgestelde) jaarrekening van de verbonden partij. Voor het opstellen van de jaarrekening zal expliciet de aansluiting tussen de administratie en de jaarrekening van de verbonden partij worden gemaakt. De door de accountant aangegeven bevindingen is door de organisatie zelf ook	Er is een procesbeschrijving opgesteld. Wegens capaciteitsproblemen is het niet mogelijk tussentijds de verbonden partijen goed in beeld te brengen. Dit wordt bij het opstellen van de jaarrekening in beeld gebracht.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
				geconstateerd. Voor de versterking van de interne beheersing wordt de procesbeschrijving verbonden partijen opgesteld. Deze draagt bij aan een soepeler controleproces in 2022	
Factuurverwerking – investering en versus kosten	ML 21	Uit de interne controle die door de organisatie zelf is uitgevoerd is gebleken dat ook in 2021 enkele investeringen onder de kosten zijn geboekt en andersom. Het gevolg hiervan is dat investeringen mogelijk verkeerd worden weergegeven in de jaarrekening.	Tijdige aanvullende analyse door kwaliteitsmedewerkers	Begin 2022 wordt aan alle budgethouders een training en voorlichting gegeven wat van hen wordt verwacht in de rol van budgethouder . Het juist boeken van investeringen is een van de onderwerpen. In 2022 wordt gestart met de uitvoering van het interne controleplan voor investeringen en afschrijvingen. Een van de nieuwe controles is het maandelijks uitvoeren van een analyse op de juiste boekingen van de investeringen. De uitkomsten worden gedeeld met de businesscontrollers, zodat zij deze in hun maandgesprekken met de budgethouders kunnen bespreken.	Het uitvoeren van de analyse is een onderdeel van de maandcontroles. In de zomer van 2022 is gestart met het uitvoeren van maandcontroles. Op dit moment wordt nog bepaald wat een efficiënte wijze van uitvoeren van deze controles is. Wegens capaciteitsproblemen gaat deze start moeizaam.
Factuurverwerking – periode afbakening	ML 21	Facturen die betrekking hebben op 2021 en 2022 zijn geheel verantwoord in de administratie van 2021.	In uw financiële applicatie dient een factuur zogenaamd ‘functioneel geboekt’ te worden. Facturen kunnen niet direct op een	De accountant en de interne controle hebben geconstateerd dat het voorkomt dat kosten in een verkeerd boekjaar worden	Er is extra aandacht om de juiste baten in het juiste jaar op te nemen door middel van maandcontroles die worden uitgevoerd en een nieuw

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		Daarmee zijn de lasten van 2021 te hoog.	balansrekening verantwoord worden. Wel kunt u technisch gezien een grootboekrekening aanmaken die u bijvoorbeeld "Kosten volgend boekjaar" noemt. Facturen die u dan in jaar t ontvangt, maar die (deels) betrekking hebben op jaar t+1 kunt u hier dan op verantwoorden. Aan het einde van het boekjaar kunt u dan net als bij de grondexploitatie en de investeringen een overboeking naar de balans maken. Wij adviseren u dit vanaf 2022 te implementeren.	geboekt. Het daadwerkelijk geconstateerde effect is gering. Een reeds ingezette verbeteractie is dat de omschrijvingen in de administratie worden voorzien van het jaar van de prestatielevering. Dit helpt om sneller een analyse kunnen maken over facturen die in een andere periode geboekt dienen te worden. Medio 2021 is deze systematiek van vastleggen aangepast waardoor ervoor is gekozen om deze slotanalyse aan het einde van het jaar uit te voeren en eenmalig een correctie uit te voeren. De cijfers worden juist verwerkt in de jaarrekening. Voor 2022 zal deze analyse en daarmee de correctie vaker worden uitgevoerd als onderdeel van de periodieke afsluitingen. Uit de interne controle van 2021 is gebleken dat dit vaak facturen onder de € 5.000 betreft. Soms betreffen dit facturen die deels in een ander boekjaar thuishoren waardoor het	transitoria proces die wordt gemaakt.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
				narekenen en corrigeren veel tijd kost terwijl de fout minimaal is. In Q1 wordt beleid opgesteld waarin een grensbedrag is opgenomen wanneer een prestatie in het juiste boekjaar moet worden geboekt. Een ingezet traject is dat in 2022 uitgezocht gaat worden of met het gebruik van de transitoria module van het financiële systeem dit proces eenvoudiger en minder foutgevoelig kan worden uitgevoerd.	
Begrotingswijzigingen	VIC Q3-Q4'21 ML 21	Er bestaat geen geformaliseerde procedure voor het verwerken van begrotingswijzigingen.	Opstellen procesbeschrijving inclusief de daarbij horende lijncontrole Verkrijg grip op het proces van de begrotingswijzigingen door tussentijdse vastlegging en monitoring.	Tijdens de interim controle is bij de accountant aangegeven dat de procesbeschrijving voor het proces begrotingswijzigingen wordt opgesteld naar aanleiding van bevindingen vanuit de VIC en de lijn zelf. De procesbeschrijving wordt de accountant tijdig voor aanvang van het jaarrekeningtraject toegestuurd. Ook wordt ten behoeve van de jaarrekening controle aantoonbaar gemaakt dat de primaire begroting 2021	De procesbeschrijving is opgesteld echter door capaciteitsproblemen ligt de tussentijdse vastlegging en monitoring stil.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
				alsmede de daarop getroffen wijzigingen van de begroting 2021 juist en volledig zijn verwerkt in de administratie en correct zijn overgenomen in de jaarrekening 2021.	
Het proces van inkoop en aanbestedingen is in 2021 aangescherpt	VIC Q3-Q4'21 ML21	Bij de jaarrekening 2020 hebben wij een afkeurende controleverklaring voor rechtmatigheid afgegeven, onder meer vanwege het niet naleven van Europese aanbestedingsregels. Wij hebben vorig jaar gerapporteerd dat er sprake was van een rechtmatigheidsfout van € 3.782.000 als gevolg van het niet naleven van Europese aanbestedingsregels. Deze onrechtmatigheid bestond voor ongeveer € 2,3 miljoen uit onrechtmatigheden met betrekking tot uitgaven 2020. Daarnaast was sprake van ongeveer € 1,5 miljoen aan kosten in 2021, waarvan in 2020 al duidelijk was dat deze onrechtmatig waren, en die daarom al in 2020 zijn meegenomen als rechtmatigheidsfout t.a.v. EU-aanbesteding.	Betrek de business controllers en de teammanagers actief bij het overzicht van onrechtmatigheden (uit de spendanalyse en de analyse van het dashboard) zodat zij een actueel overzicht hebben om te bespreken met de directie en tijdens de maandgesprekken met de teammanagers. Stel na elke controlecyclus een directierapportage open deel deze ook met de organisatie. Binnen de organisatie moet spoedig een kwaliteitsmedewerker komen voor het uitvoeren van de interne controle op inkoop-en aanbestedingen. Bij keuzes op het gebied van onrechtmatige contracten deze voorleggen aan het college. De directie en de teammanagers moet actief de noodzaak van het voldoen aan wet- en regelgeving bij de medewerkers onder de aandacht brengt. De onrechtmatige contracten	Ondanks de aanscherpingen in het proces zijn er tijdens de interne controle nog enkele onrechtmatigheidsfouten geconstateerd tot een bedrag van 8 ton. De accountant constateerde een fout van 6 ton maar de interne controle heeft nog een extra controle uitgevoerd waardoor door de eigen organisatie tot nog toe een hogere fout is vastgesteld. De problematiek bij de inhuurcontracten is zo goed als verholpen waardoor zichtbaar is dat de ingeslagen weg succes heeft. De onrechtmatige contracten betreffen veelal verouderde contracten. De acties ten aanzien van verbetering rechtmatigheid in 2022 zijn als volgt: * De procedures in join worden aangepast zodat er geen 'work around' meer	Om de Europese aanbestedingen adequaat te kunnen monitoren is het dashboard verbeterd. Nu zijn continu alle correcte gegevens voor de spendanalyse aanwezig. Vooralsnog wordt de spendanalyse in de vorm van een integrale controle twee keer per jaar uitgevoerd waarna de uitkomsten besproken worden met de teammanagers. Wegens capaciteitsgebrek worden de bevindingen niet afgestemd met de teammanagers

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
			moeten direct worden gestopt of goedkeuring gevraagd om deze nog door te laten lopen Deze goedkeuring voorkomt niet dat deze contracten onrechtmatig zijn maar het is dan een bewuste keuze van het college vanuit organisatiebelang.	mogelijk is ten aanzien van startdocumenten; * Er wordt een inkoopmodule geïmplementeerd in het systeem van de financiële administratie waardoor verplichtingen vooraf zichtbaar zijn.	
Crediteuren stambestand	ML 21	Controleren van gegevens van nieuwe crediteuren wordt nog niet zichtbaar vastgelegd.	Om het risico op onjuist verwerkte mutaties in het crediteurenstambestand verder weg te nemen, kunt u een controle op de logging van de mutaties in het crediteurenstambestand uitvoeren. Dit kan bijvoorbeeld door periodiek mutatieverslagen uit te printen, waarbij vervolgens een medewerker crediteurenadministratie en een medewerker financieel beheer de mutatie voor akkoord aftekenen door aansluiting te zoeken met de aanwezige e-mailbevestigingen.	Het is een terechte opmerking dat moeten worden gekeken of er een emailbevestiging van de wijziging van de crediteurstambestanden aanwezig is voordat de factuur wordt vrijgegeven voor betaling van de factuur. Onderzocht gaat worden of het versturen van mails naar crediteuren direct vanuit het financiële systeem kan zodat deze op een centraal punt worden vastgelegd. Een tweede optie die wordt onderzocht is om application controls in te bouwen in het systeem die ervoor zorgen dat facturen pas kunnen worden betaald als alle controlestappen zijn uitgevoerd.	Afgesproken is dat correspondentie wordt opgenomen in het systeem. Tijdens de IT-audit wordt onderzocht of dit in de praktijk daadwerkelijk wordt gedaan
Rechtmatigheids-	ML 21	De invoering van de rechtmatigheidsverantwoordin	▪ U beschikt over een intern controleplan. Evalueer dit plan	De accountant geeft aan dat in de huidige situatie de	De rechtmatigheidsverantwoording is nogmaals

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
verantwoord ding: (voorlopig) uitgesteld naar 2022		g heeft voor een belangrijk deel te maken met het feit dat het college verantwoordelijk is voor de rechtmatige uitvoering van de begroting. Het is daarom ook aan het college om daar verantwoording over af te leggen. Het is daarbij van belang dat de verantwoording over de rechtmatigheid efficiënt en effectief dient te worden vormgegeven en dat de administratieve- en controlelasten niet stijgen. Binnen uw gemeente wordt de benodigde informatie om de rechtmatigheidsverantwoording op te kunnen stellen vooral verzameld op basis van de (verbijzonderde) interne controle die u uitvoert. Het is daarom van belang om de opzet en inrichting van de interne controle periodiek goed tegen het licht te (blijven) houden.	jaarlijks en stel zo nodig bij. Maak goede keuzes aan de voorkant en stem deze af met de accountant. Bevindingen uit voorgaande controle, uitkomsten uit data-analyse en bijstellen van de risicoanalyse helpen u steeds om te komen tot de meest efficiënte en effectieve aanpak. Deze kan van jaar tot jaar verschillen. ▪ Stuur actief op de aanbevelingen uit de interne en externe controle. ▪ Werk risicogericht en daarmee doelmatig. Zie ook de eerste bullet. Gemotiveerd iets niet of in mindere mate doen is immers ook controleren. ▪ Maak, waar mogelijk, gebruik van beheersmaatregelen in processen in plaats van (te) uitgebreide steekproeven achteraf. ▪ In het verlengde van het vorige punt. Het is naar onze mening waardevol als uw organisatie in het interne controleplan ook expliciet aandacht besteedt aan de interne beheersing rondom de IT-omgeving en daarbij gebruikt van maakt bij de VIC. ▪ Voer de geplande werkzaamheden overeenkomstig uw planning (dus tijdig) uit. ▪ Evalueer bevindingen en aanpak, maak oorzaakanalyses bij afwijkingen en stel indien noodzakelijk bij	gemeente voldoende in staat zou moeten zijn om invulling te geven aan de rechtmatigheidsverantwoordingen geeft hierbij nog enkele aanbevelingen zoals het evalueren van de interne controleplannen en het actief sturen op de aanbevelingen uit de interne en externe controle. Deze constatering van de accountant geeft ons vertrouwen in de ingeslagen weg. De aanbevelingen van de accountant zullen een plek krijgen in het plan van aanpak voor de VIC 2022 en de interne controleplannen bij de voor de financiële rechtmatigheid belangrijke processen. Het plan van aanpak VIC en de interne controleplannen worden in Q1 2022 geactualiseerd. Bij het opstellen van de interne controleplannen worden de aanbevelingen van de accountant en de VIC expliciet meegenomen. De verantwoordingscriteria worden in de procesbeschrijvingen gekoppeld aan de	uitgesteld tot 2023. Wegens de drukte van het jaarrekening proces is in Q3 gestart met de controlewerkzaamheden. Wel hebben de voorbereidende werkzaamheden plaatsgevonden waardoor een vliegende start gemaakt kon worden. Gezien de capaciteitsproblemen in de organisatie en daardoor de geringe mogelijkheden om procesverbeteringen door te voeren zien we nog weinig mogelijkheden om de wenselijke systeem gerichte controleaanpak uit te voeren. De interne beheersing heeft niet adequaat gewerkt. Wij gaan met de accountant in overleg om een slimme en efficiënte aanpak voor de VIC 2023 te bepalen.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
				beheersmaatregelen die waarborgen dat wordt voldaan aan de criteria. In Q2 2022 zullen de eerste controlewerkzaamheden voor de rechtmatigheidsverantwoording over 2022 plaatsvinden op basis van de cijfers van Q1. Deze werkzaamheden geven input voor de coaching genoemd bij onderdeel 1. Vervolgens worden deze controlewerkzaamheden elk kwartaal uitgevoerd. Bij deze controlewerkzaamheden wordt ook gekeken of de interne beheersing adequaat heeft gewerkt. Het plan van aanpak VIC 2022 en de daaruit volgende periodieke rapportages zullen worden voorgelegd aan het college.	
Actualiseer alle (materiële) processen vanuit de 1e lijn.	ML 21 VIC 21	Vorig jaar merkten wij op dat de verantwoordelijkheid voor het beschrijven of actueel houden van de procesbeschrijvingen nadrukkelijker bij het lijnmanagement (1 ^e lijn) zou mogen komen te liggen, waarbij uw Auditors vervolgens meer in de toetsende rol	Wij adviseren u wel deze opmerkingen van de VIC, samen met onze bevindingen in deze managementletter, actief te implementeren in 2022.	Het advies van de accountant is om de opmerkingen van de VIC, samen met de bevindingen in deze managementletter, actief te implementeren in 2022. De aanvullingen van de accountant zijn een goede aanvulling op de bevindingen van de VIC. In	Wegens de drukte van het jaarrekening proces is in Q3 gestart met de controlewerkzaamheden. Wel hebben de voorbereidende werkzaamheden plaatsgevonden waardoor een vliegende start gemaakt kon worden. Hierbij is de focus gelegd op een juiste

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		(kwaliteitsbeoordelaar) moet komen. De 1^e lijn is immers de eigenaar van het proces en moet ervoor zorgen dat de interne beheersmaatregelen duidelijk beschreven worden volgens het “6-W principe” (zie hierna). Deze 1e lijn is vervolgens ook aan zet om, door middel van een lijncontrole (onderbouwen van de processtappen aan de hand van bewijsdocumentatie), aan te tonen dat het proces ongewijzigd is gebleven ofwel aan te tonen dat sprake is van wijzigingen. Wij zien dat uw gemeente deze voorgestelde werkwijze heeft overgenomen in 2021, en daarbij actief heeft gewerkt aan dit advies. De 1^e lijn heeft het proces beschreven, en is verantwoordelijk geweest voor de aanlevering van de lijncontrole. Ook zien wij dat de verbijzonderde interne controle de processen heeft gereviewd, en terechte opmerkingen en bevindingen bij de processen heeft geplaatst. Ten tijde van onze interimcontrole 2021 zijn deze opmerkingen en bevindingen nog niet opgevolgd door de 1^e lijn. De procesbeschrijvingen zijn daardoor nog niet altijd		Q1 krijgen de suggesties waar noodzaak een plek in de te actualiseren interne controleplannen. Zoals bij onderdeel 2 besproken worden er vanaf Q2 elk kwartaalcontroles uitgevoerd, bij deze controles wordt ook gekeken naar de uitvoering van de processen en worden de procesbeschrijvingen geactualiseerd waarbij wordt gekeken naar de opvolging van de opmerkingen van de VIC en de bevindingen van de accountant.	wijze van vastlegging van de interne controle door de kwaliteitsmedewerkers in de lijn. Audit heeft getoetst of de vastlegging toereikend is. Geconcludeerd moet worden dat de bevindingen nauwelijks zijn opgevolgd. De vastleggingen zijn ontoereikend waardoor niet navolgbaar is of de beheersmaatregel adequaat is uitgevoerd.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		volledig, of op onderdelen onduidelijk, en de opgeleverde lijncontrole onderbouwt nog niet altijd het bestaan van de betreffende interne beheersingsmaatregel. Wij hebben er begrip voor dat medewerkers in de 1 ^e lijn zich deze werkwijze nog eigen moeten maken en de adviezen van de VIC nodig heeft om de beschrijvingen naar een hoger niveau te tillen			
Omgevingsvergunning en -zichtbare controle	VIC Q3-Q4'21	Niet alle beheersmaatregelen worden zichtbaar uitgevoerd. Zo ontbreken de zichtbare globale beoordeling van een collega bij het opstellen van de beschikking en de zichtbare aansluiting tussen Key2F en de controlelijst Key2vergunningen	Volgend jaar gaat de omgevingswet in werking en zal de procesbeschrijving moeten worden aangepast. Het advies is om dit tijdig op te pakken en de nieuwe procesbeschrijving af te stemmen met de VIC voorafgaand aan het implementeren van het nieuwe proces. Overwegen om bij een (andere) medewerker de minimale kennis te organiseren om bij calamiteiten te kunnen inspringen als applicatiebeheerder om kwetsbaarheid in de bezetting van de huidige functie op te vangen.	De berekeningen van de leges vinden automatisch plaats. Aan het begin van een kalenderjaar -bij de inwerkingtreding van de nieuwe Legesverordening – worden deze uitputtend getest. Deze testen worden ook gedocumenteerd. De keuze voor welke soorten leges gefactureerd moeten worden, is (per vergunningaanvraag) aan de behandelaar. Die behandelaar wordt volgens het zogenaamde 'vier ogen-principe' gecontroleerd door een collega, maar hiervan wordt inderdaad geen administratie gevoerd, zodat dit geen 'bewijslast' oplevert. In 2022 wordt naar	De nieuwe omgevingswet gaat in op 1 januari 2023. 2022 zal nog volgens het oude proces lopen waardoor het najaar van 2022 kan worden gebruikt om het proces en de vastleggingen van de controles te actualiseren.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
				aanleiding van de invoering van de omgevingswet het proces aangepast. Dit is een natuurlijk moment die wordt gebruikt om de procesbeschrijving te actualiseren en de wijze van vastleggingen van de controles goed in te richten. Recent heeft de minister aangegeven de invoering nog uit te stellen.	
Onderhoud sreserve omzetten in voorziening	VIC Q3-Q4'21 ML 21	Normaliter wordt voor de dekking van de kosten van groot onderhoud gebruik gemaakt van een voorziening. Door het ontbreken van actuele beheerplannen wordt nu nog gebruik gemaakt van een bestemmingsreserve.,	Voor het opstellen van de onderhoudsvoorziening wordt nog hard gewerkt aan beleids-en beheerplannen. Deze zijn naar verwachting eind 2021/begin 2022 allemaal geactualiseerd en vastgesteld. Met het vaststellen van de geactualiseerde beheersplannen door het college wordt conform de BBV een, met actuele beheersplannen onderbouwde, onderhoudsvoorziening gevormd in begrotingsjaar 2022 en opgenomen in de jaarrekening 2022	De beheerplannen zijn opgesteld waardoor de stap kan worden gezet om de onderhoudsreserve om te zetten naar een voorziening.	De beheerplannen zijn geactualiseerd en met de kadernota zijn extra middelen aangevraagd om een sluitende onderhoudsbegroting te kunnen borgen. De onderhoudsramingen en extra middelen zijn opgenomen in de programmabegroting 2023-2026. Eind Q4 van dit jaar verwachten we het geactualiseerde MJOP door de raad te laten vaststellen en een onderhoudsvoorziening te kunnen vormen.
Proces investering en en afschrijving en	VIC Q3-Q4'21	De procesbeschrijving was alleen gericht op de afschrijvingen maar is nu uitgebreid met de beheersmaatregelen bij daadwerkelijke investering. Zoals bekend zaten bij de investeringen in 2020 veel	In het team van administratie financiën hebben enkele verschuivingen plaatsgevonden. Zo is er een medewerker grootboek bijgekomen waardoor we nu twee medewerkers grootboek in het team hebben. Hierdoor komt er ruimte voor het	nvt	Het uitvoeren van de controles is een onderdeel van de maandcontroles. In de zomer van 2022 is gestart met het uitvoeren van maandcontroles. Op dit moment wordt nog bepaald wat een efficiënte wijze van

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		bevindingen. Daar zijn nu in opzet passende beheersmaatregelen bij opgesteld.	uitvoeren van de interne controle op het proces investeringen en afschrijvingen. Gezien de bevindingen die in het voortraject van de jaarrekening 2020 en 2021 door de medewerkers van de administratie zelf zijn geconstateerd is dit voor het proces investeringen noodzaak.		uitvoeren van deze controles is. Wegens capaciteitsproblemen gaat deze start moeizaam.
Proces debiteuren	VIC Q3-Q4'21	Mogelijk mist de gemeente inkomsten doordat er geen beleid is, waarin staat opgenomen op welk moment en wanneer iets in rekening gebracht moet worden De gemeente kent enkele honderden budgethouders. Daarnaast kent de gemeente ook een uitgebreide vervangersstructuur. En deze vervangers moeten zich ook houden aan het beleid. Het is erg lastig tot onmogelijk om deze allemaal te begeleiden in het uitvoeren van goed debiteuren beleid. Deze kwestie speelt ook een rol bij andere processen	Opstellen van het debiteuren beleid. Het reduceren van het aantal budgethouders. Hier zal een apart directievoorstel voor moeten komen.	nvt	Op dit moment wordt het proces debiteuren middels een lean traject geoptimaliseerd. Debiteurenbeleid en het reduceren van het aantal budgethouders is hier onderdeel van.
Proces Eigen Vermogen	VIC Q3-Q4'21	De dossiers en daarmee de controles worden niet gedurende het jaar bijgehouden. Pas bij het opstellen van de jaarrekening worden alle controles uitgevoerd, de boekingen worden uitgevoerd en wordt het dossier opgesteld.	Hou het dossier gedurende het jaar bij in plaats van per jaareinde en verkrijg hiermee grip op het proces van de begrotingswijzigingen. Begrotingswijzigingen raken meer dan het proces van het eigen	nvt	De procesbeschrijving is opgesteld echter door capaciteitsproblemen ligt de tussentijdse vastlegging en monitoring stil.

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		Tussentijdse fouten worden niet ontdekt. Tussentijdse monitoring kan niet plaatsvinden. Het controle dossier bevat niet de definitieve raadsbesluiten (ondertekend raadsbesluit).	vermogen. Stel een apart proces op voor de begrotingswijzigingen		
Rentebaten en dividendopbrengsten	VIC Q3-Q4'21	De aangeleverde documenten om de uitvoering van het proces aan te tonen, lieten niet altijd de uitvoering van de processtap zien. Nu weten wij bijvoorbeeld niet of van elk van de geregistreerde uitstaande leningen en deelnemingen of deze zijn aangesloten met achterliggende brondocumentatie(leningsovereenkomst of bevestiging van derden).	Werk aan de juiste vastlegging van de beheersmaatregel en breng de procesbeschrijving naar een hoger niveau zodat meer duidelijk wordt bij het wie, wat en waarom uitvoeren van de beheersmaatregel.	nvt	Wegens capaciteitsproblemen is dit nog niet gerealiseerd
Salarissen	VIC Q3-Q4'21	Niet alle beheersmaatregelen worden zichtbaar uitgevoerd. Zo wordt de controle op juiste uitvoering van verrekeningen bij ontslag niet zichtbaar gemaakt. Alle salarismutaties worden langgelopen met 2 personen voordat de salarisrun plaatsvindt echter wordt deze controle niet vastgelegd.	N.a.v. het VIC gesprek en de lijncontrole, heeft de afdeling de zichtbaarheid van interne controlemaatregelen ingevoerd per 12 oktober 2021. In de VIC 2022 zal deze in de lijncontrole meegenomen worden.	nvt	Zichtbaarheid blijft een verbeterpunt
Treasury	VIC Q3-Q4'21	Er wordt gewerkt met een liquiditeitsplanning maar deze geeft nog onvoldoende inzicht. Zo ontbreekt een prognose die toch noodzaak is voor de uitvoering van dit proces. Informatie komt nu vanuit het	Z.s.m. actualiseren van het Treasurystatuut en opzetten van een adequate actuele liquiditeitenplanning/begroting. Geef de business controller een rol bij het in beeld brengen van de	nvt	Wegens capaciteitsproblemen is dit nog niet gerealiseerd

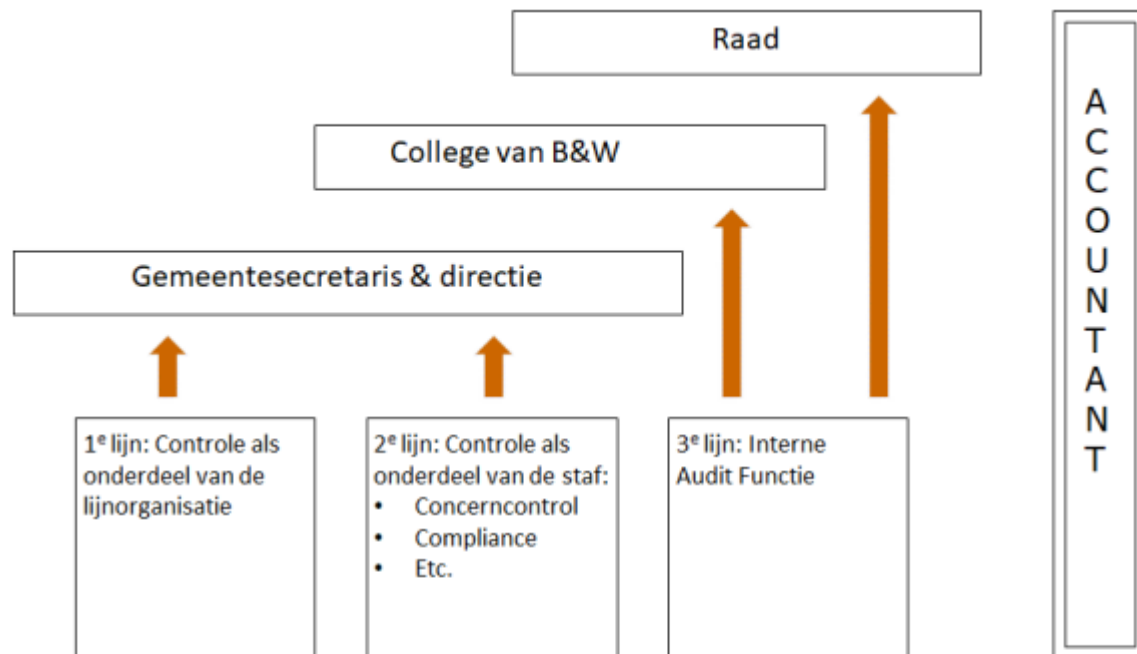
Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		treasury overleg. Het Treasurystatuut is verouderd en geldig voor de gemeente Woerden en Oudewater i.p.v. voor de gemeente Woerden en een aparte voor de gemeente Oudewater. De ondertekening is alleen namens het college Woerden en niet namens het college Oudewater. Het Treasurystatuut voor de gemeente Woerden moet worden geactualiseerd.	leningen voor de liquiditeitsprognose bij de maandgesprekken		
Verhuuropb rengst	VIC Q3- Q4'21	Er is geen externe assurancerapport waarmee zekerheid wordt verkregen over de functionaliteit en betrouwbaarheid van de verhuurapplicatie. Er worden nog geen leegstandscontroles en nog geen verbandscontroles vanuit de activa administratie met verhuurobjecten-bestand om de volledigheid vast te stellen uitgevoerd. Niet alle processtappen in de procesbeschrijving worden zichtbaar uitgevoerd. Zo hebben wij bijvoorbeeld niet vast kunnen stellen dat de controle op het exportbestand waar de maand-, kwartaal-	Ga werken volgens de procesbeschrijving en leg de documenten vast in een dossier. Denk na over een efficiënte controle op de leegstand en activa en bespreek deze met de VIC.	nvt	Wegens capaciteitsproblemen is dit nog niet gerealiseerd

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		en/of jaarnota's op staan, wordt uitgevoerd.			
Contracten niet paraat	VIC Q3-Q4'21	bij het afgeven van de prestatieverklaring wordt niet gekeken of de prestatie zoals vermeld op de factuur wel overeenkomstig de contractuele afspraken is geleverd. Hierbij is te denken aan prijs, kwaliteit en kwantiteit. Het gevaar is dat voor facturen blind akkoord wordt getekend, zonder kennis te nemen van de prijs en kwaliteitsafspraken in het contract.	De checklist van de interne controle 2022 zoals voorgeschreven door de accountant willen wij uitbreiden met de vraag of de factuur overeenkomstig de contractuele eisen is. Ook zullen de contracten altijd op een vaste plek moeten worden vastgelegd.	nvt	Wegens capaciteitsproblemen is dit nog niet gerealiseerd
Budgethouderscursus	VIC Q3-Q4'21	Diverse	Geef een budgethouderscursus met daarin o.a. de rol voor de planning- en controlcyclus en de vastlegging bij het afgeven van de prestatieverklaring.	nvt	Om een goede budgethouderscursus te kunnen geven moet er eerst stabiliteit komen en minder budgethouders. Op dit moment zijn nog veel personele wisselingen naast capaciteitsgebrek
Subsidieverstrekingen	VIC Q3-Q4'21	Het bouwen van de processtappen en de zichtbaarheid hiervan in Join heeft nog kinderziektes. Op dit moment is de procesbeschrijving nog ontoereikend. Er is geen subsidie coördinator voor alle subsidieverstrekingen dus ook voor de subsidies buiten het sociaal domein aangewezen. Iedere	Neem in het bouwen van de processtappen de artikelen van de ASV mee waaraan voldaan moet zijn voor de aanvraag en voor de verantwoording en maak deze zichtbaar in Join. Wijs een subsidie coördinator voor alle subsidieverstrekingen aan. Logischerwijs is dit de subsidie coördinator van sociaal domein aangezien daar	nvt	Er is een subsidie coördinator aangewezen maar er zijn nog geen verbeterstappen in Join gezet

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		budgethouder kan anders met subsidies omgaan. Hierdoor is bijvoorbeeld onduidelijk welke controlestappen de verschillende medewerkers nemen voordat ze akkoord geven in Join.	de meeste subsidies zitten.		
Subsidieverstrekingen	VIC Q3-Q4'21	Exploitatiekosten boeken onder subsidieverstrekingen en andersom. Deze verkeerde boeking heeft geen gevolgen voor de jaarrekening maar wel voor de IV3 verantwoording.	Er heeft overleg plaatsgevonden met de accountant over dit type verkeerde boekingen en hoe we dit juist in de IV3 verantwoording kunnen krijgen. Naar aanleiding van deze bespreking worden correcties uitgevoerd.		Dit zal in samenwerking met de subsidie coördinator worden opgepakt
Algemene uitkering	VIC Q3-Q4'21	Er wordt gewerkt met een excel waar de bedragen handmatig worden ingevoerd. Dit kan foutgevoelig zijn. Controles worden uitgevoerd, echter blijkt uit de vastleggingen niet wat met de uitkomsten (verschillen) wordt gedaan. Er wordt gebruik gemaakt van de gegevens uit verschillende delen van de organisatie. Het is onduidelijk of deze informatie uit betrouwbare systemen komt. Eenzelfde soort opmerking gaat op voor het gebruik van Pauw. Navraag levert dat Pauw geen ISAE3402 rapportage of soortgelijk document heeft waardoor we niet vast kunnen stellen of de	Bespreek de vraagpunten over de betrouwbaarheid van Pauw met de leverancier. Herijk de uitvoering van de interne beheersmaatregelen zodat deze navolgbaar en op betrouwbare wijze worden vastgelegd.	nvt	Wegens capaciteitsproblemen is dit nog niet gerealiseerd

Onderwerp	Bron	Bevinding	Aanbeveling	Opvolging	Status augustus 2022
		informatie uit Pauw betrouwbaar is			

Bijlage: three lines of defence model

Figuur 5.1: Drie verdedigingslijnies

- **1^e lijn:** de interne controlemaatregelen die belegd zijn in de lijnorganisatie;
- **2^e lijn:** die de 1e lijn ondersteunt, adviseert, coördineert en de interne toetst of de interne controlemaatregelen op uitvoeringsniveau aanwezig zijn en adequaat worden uitgevoerd. Deze interne toetsingswerkzaamheden worden meestal uitgevoerd door (verbijzonderde) interne controlefunctionarissen, die (in meer of mindere mate) een objectief oordeel kunnen vellen over de afdeling en/of processen die zij toetsen;
- **3^e lijn:** de interne auditfunctie.

Bron: [Notitie-Rechtmatigheidsverantwoording-21-juli-2020.pdf \(overheid.nl\)](#)